

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

ПРЕДМЕТ: Реферат за избор у звање и на радно место редовног професора за ужу научну област *Српски језик*, предмет *Методика наставе српског језика и књижевности*

На основу одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду, на седници од 16. новембра 2016. године (одлука бр. 3560/1), а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању и чланом 116 Статута Филолошког факултета, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор редовног професора за ужу научну област *Српски језик*, предмет *Методика наставе српског језика и књижевности* (објављен у листу „Послови” бр. 702 од 30. 11. 2016. године). Пошто смо се упознали са приложеном документацијом, част нам је да Изборном већу Филолошког факултета у Београду поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс за редовног професора за ужу научну област *Српски језик*, предмет *Методика наставе српског језика и књижевности* пријавио се један кандидат, др ВЕЉКО БРБОРИЋ, ванредни професор Филолошког факултета у Београду.

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ И АНГАЖМАН У СТРУЦИ

Вељко Брборић је рођен 1962. г. у Љубињу (Босна и Херцеговина), где је завршио основну и средњу школу. Дипломирао је на Филолошком факултету у Београду 1987. године (Група за српскохрватски језик и југословенске књижевности – наставнички смер). Магистарски рад под насловом *Глаголска времена и начини у настави српскохрватског језика у вишим разредима основне школе (значење и употреба)* одбранио је 1994. г. на Филолошком факултету у Београду. На истом факултету је 2003. одбранио и докторску дисертацију *Правопис српског језика у наставној пракси*.

Од 1987. године Вељко Брборић ради на Филолошком факултету у Београду, прошао је сва звања од асистента приправника до ванредног професора, најпре као лектор за српски језик као страни у Центру за српски као страни језик, а од 1990, на Катедри за српски језик, изабран је прво за асистента приправника за предмет *Методика наставе српског језика и књижевности*, потом за асистента, доцента и најзад за ванредног професора 2012. године. Сада

држи наставу из *Методике наставе српског језика и књижевности* на основним студијама на предметима: *Увод у методик у наставе*, *Методика наставе језика*, *Методика наставе књижевности*, *Методичка пракса* и *Правопис српског језика*. Поред тога, акредитовани је наставник на мастер и докторским студијама. На мастер студијама држи наставу на предмету *Српски језик и језичка култура*, а на докторским студијама дуги низ година води наставу на предмету *Методичка истраживања у настави српског језика*.

Поред ангажовања на редовном послу, Вељко Брборић је годинама укључен у многе активности просвете и културе, на Факултету и изван Факултета: био је, у више сазива, члан Савета Филолошког факултета у Београду и члан бројних комисија Филолошког факултета, а сада је члан Одбора за стандардизацију српског језика и члан двеју комисија Одбора за стандардизацију српског језика (Комисије за праћење и истраживање правописне проблематике и Комисије за стандардни језик у школству, администрацији, издаваштву и јавним гласилима), био је председник Друштва за српски језик и књижевност Србије (од 2004. до 2010. године), сада је члан Управе и потпредседник Друштва за српски језик и књижевност Србије, био је секретар и члан редакције часописа *Књижевност и језик*, члан Управног одбора Вукове задужбине и председник Савета за српски језик Вукове задужбине, члан Извршног одбора Друштва Свети Сава у Београду, као и члан Савета Учитељског факултета у Београду. Био је члан комисија у области образовања и културе (председник Комисије за награде града Београда у области образовања, члан Комисије за откуп књига и публикација за библиотеке Министарства културе и информисања, као и неколико комисија Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије). Током протекле деценије одржао је бројна предавања у Задужбини Илије М. Коларца, као и предавања у многим градовима Србије на семинарима намењеним стручном усавршавању наставника и професора српског језика и књижевности и библиотекара.

Вељко Брборић је од 2010. године управник Катедре за српски језик са јужнословенским језицима, члан је Одбора за српски језик Српске књижевне задруге, председник стручног савета Катедре за језик и говор Коларчевог народног универзитета у Београду и члан посебног одбора акције Негујмо српски језик Министарства културе и информисања Републике Србије и члан Савета за језик Министарства културе и информисања. Поред тога В. Брборић је главни и одговорни уредник часописа *Књижевност и језик* (часопис од националног значаја), члан редакције неколико часописа, домаћих и иностраних: *Књижевност и језик* (Београд), *Настава и васпитање* (Београд), *Ценности и смисли* (Москва), *Учење и настава* (Београд), рецензент неколико часописа и рецензент великог броја уџбеника и приручника. Уредник је библиотеке *Књижевност и језик* Друштва за српски језик и књижевност Србије, која је објавила више од педесет књига.

Вељко Брборић је сарадник Учитељског факултета у Београду (настава на једносеместралном изборном курсу *Методика дикције и реторике* – четврта година) и Педагошког факултета у Бијељини (настава на предметима *Српски језик 1* и *Српски језик 2* – прва година студија).

Био је сарадник на пројектима *Терминолошка стандардизација лингвистичког описа савременог српског језика* (2002–2005) и *Теоријско-*

-методолошки оквир за модернизацију описа српског језика (2006–2010), а сада је сарадник на пројекту *Српски језик и његови ресурси: теорија, опис и примене* (шифра: 178006, руководилац проф. др Божо Ћорић). Пројекат финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Члан је Комисије за словенске књижевне језике при Међународном комитету слависта и учествовао је на три конференције ове Комисије (Немачка, Чешка, Словачка).

Вељко Брборић је био члан Организационог одбора три међународна научна скупа Српски као страни језик у теорији и пракси: *Српски као страни језик у теорији и пракси I* (Београд, 2006), *Српски као страни језик у теорији и пракси II* (Београд, 2010) *Српски као страни језик у теорији и пракси III* (Београд, 2014).

Објављује чланке, прилоге и приказе из методике наставе и науке о језику у тематским зборницима и домаћим часописима. Учествовао је на више научних и стручних скупова у земљи и иностранству (Македонија, Немачка, Румунија, Чешка, Белорусија, Бугарска, Словачка...).

Био је члан 18 комисија за преглед и одбрану докторских дисертација (једно менторство), ментор је једне докторске дисертације чија је израда у току и 13 комисија за преглед и одбрану магистарских радова (једно менторство) на Филолошком факултету у Београду, Учитељском факултету у Београду, Филозофском факултету у Новом Саду и Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду. Био је ментор при изради магистарских радова и докторских дисертација и ментор и члан комисије 55 мастер (завршних) радова на Катедри за српски језик Филолошког факултета.

В. Брборић учествовао је на више научних скупова: на Научном састанку слависта у Вукове дане (редовно од 2003. до 2016. године), на Међународном научном скупу *Српски као страни језик у теорији и пракси* (Београд, 2006), *Српски као страни језик у теорији и пракси II* (Београд, 2010), *Српски као страни језик у теорији и пракси III* (Београд, 2014), на Међународном научном скупу *О ћирилици* (Нови Сад, 2006), на Шеснаестом конгресу Савеза славистичких друштава Србије и Црне Горе *Актуелни проблеми у проучавању и настави српског и других словенских језика и књижевности* (Врњачка Бања, 2005), на Четрнаестом међународном конгресу слависта (Охрид, 2008), на Седамнаестом конгресу Савеза славистичких друштава Србије *Савремено изучавање српског језика и књижевности и словенских језика као матерњих, инословенских и страних* (Сокобања, 2009), на Петнаестом међународном конгресу слависта (Минск, 2013), на међународном научном скупу *Материјална и духовна култура Срба у мултиетничким срединама и/или периферним областима* (Темишвар, 2014), те на конференцијама Комисије за словенске књижевне језике при Међународном комитету слависта (Немачка 2014, Чешка 2015, Словачка 2016). Био је уредник зборника радова: *Савремено изучавање српског језика и књижевности и словенских језика као матерњих, инословенских и страних*, Београд, 2014. (стр. 1–547), ISBN 978-86-917949-0-3.

Вељко Брборић је добитник повеље културно-просветне заједнице Београда за ауторство акције *Негујмо српски језик* (2016).

Колега Брборић је досад објавио пет монографских публикација: *Правопис српског језика у наставној пракси* (2004), *Правопис и школа* (2011), *Правопис и школа*, (друго, допуњено издање 2015), *О српском правопису* (2016) и *О анкети Јована Скерлића у Српском књижевном гласнику* (2016).

Приредио је неколико зборника и аутор је и приређивач више збирки тестова са пријемних испита. Аутор је више од стотину радова (чланака, прилога, расправа, приказа) из методике, ортографије и науке о језику у тематским зборницима и нашим часописима (Јужнословенски филолог, Српски језик, Научни састанак слависта у Вукове дане, Зборник Матице српске за славистику, Књижевност и језик, Језик данас и др.).

БИБЛИОГРАФИЈА ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА ВЕЉКА БРБОРИЋА ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА

КЊИГЕ И МОНОГРАФИЈЕ:

1. *Правопис српског језика у наставној пракси*. – Београд: Филолошки факултет, 2004. – 450 стр. – ISBN 86-80267-75-9. **М 42 – 5**
2. *Правопис и школа*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2011. – 155 стр. – ISBN 987-86-84885-49-6. **М 42 – 5**

РАДОВИ ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА (до 2012)

3. *Развој ћирилице до Вука : реформа Саве Мркаља // Знак* (Београд). – ISSN 0351-5230. – XV, бр. 21–22 (1987), стр. 70–74. -----
4. *Ономастика села Пустипуха у централној Херцеговини // Ономатолошки прилози*. – ISSN 0351-9171. – IX (1988), стр. 489–515. **М51 – 2**
5. *Књига за новинаре и свакодневну употребу // Књижевност и језик*. – XXXVIII, бр. 2 (1991), стр. 258–262. [приказ] **М56 – 0,5**
6. *Наше актуелне стандарднојезичке прилике // Повеља*. – ISSN 0352-7751. – XXII, бр. 1–2 (1992), стр. 85–87. **М53 – 1**
7. *Користан правописни приручник за школе // Књижевност и језик*. – ISSN 0454-0689. – XLI, бр. 3–4 (1994), стр. 104–108. [приказ] **М56 – 0,5**
8. *Турцизми у уџбеницима српског језика за више разреде основне школе // О лексичким позајмљеницама : зборник радова*. – Суботица: Градска библиотека; Београд: Институт за српски језик САНУ, 1996. – стр. 341–349. **М14 – 4**
9. *О неким неискоришћеним творбеним могућностима у српском језику // Научни скуп слависта у Вукове дане*. – ISSN 0351-9066. – 26, 2 (1997), стр. 465–469. **М51 – 2**

10. Ортографске, синтаксичке и морфолошко-ортоепске грешке у употреби глаголских облика // Језик данас. – ISSN 0354-9720. – Бр. 2 (1997), стр. 16–20. -----
11. Све забране и победа Вукове графије у XIX веку // Српски језик. – ISSN 0354-9259. – 2, бр. 1–2 (1997), стр. 529–549. **M24 – 4**
12. Турцизми у уџбеницима српског језика за старије разреде основе школе // Школски час српског језика и књижевности. – ISSN 0354-348X. – 15, 3 (1997), стр. 65–71. -----
13. Врсте речи и типови парадигми у српском језику // Реферати и саопштења / Научни састанак слависта у Вукове дане. – Београд, 1997.
14. Језичка култура у наставним плановима и уџбеницима за основну школу // Језик и култура говора у образовању: зборник радова. – Београд: Институт за педагошка истраживања : Завод за уџбенике и наставна средства, 1998. – ISBN 86-7447-033-5. – стр. 519–527. **M45 – 1,5**
15. Јован Дучић о српском језику, илирском покрету и још понечем // Српски језик. – ISSN 0354-9259. – IV, бр. 1–2 (1999), стр. 811–820. **M24 – 4**
16. Мала српска граматика Ђуре Даничића – век и по после // Актуелни проблеми граматике српског језика. – Суботица : Градска библиотека; Београд : Народна библиотека Србије : Институт за српски језик Српске академије наука и уметности, 1999. – стр. 181–187. **M45 – 1,5**
17. Уџбеници и приручници за српски језик и књижевност у основној и средњој школи // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – XLVI, бр. 4 (1999), стр. 83–92. **M51 – 2**
18. Анкета о правопису у школи // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – XLVII, бр. 3–4 (2000), стр. 89–92. **M51 – 2**
19. О Скерлићевој анкети у Српском књижевном гласнику // Јужнословенски филолог. – ISSN 0350-185X. – LV, 1–2 (2000), стр. 149–156. **M24 – 4**
20. Приручник за наставу српског акцента у основној школи // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – XLVIII, бр. 1–2 (2001), стр. 151–154. [приказ] **M56 – 0,5**
21. Одличан граматички приручник // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – XLIX, бр. 3–4 (2002), стр. 317–320. [приказ] **M56 – 0,5**
22. Писање скраћеница код ученика основних и средњих школа // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – XLIX, бр. 1–2 (2002), стр. 55–69. **M51 – 2**
23. Из историје српског правописа // Српски језик. – ISSN 0354-9259. – VIII, 1–2 (2003), стр. 597–615. **M24 – 4**
24. Користан језички саветник // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – L, бр. 1–3 (2003), стр. 233–237. [приказ] **M56 – 0,5**

25. О стандардизацији правописне терминологије / Милорад Дешић, Вељко Брборић // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 32, 3 (2003), стр. 219–229. **M51 – 2**
26. Пет правописних питања наставницима // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – L, бр. 1–3 (2003), стр. 165–171. **M51 – 2**
27. Селективна библиографија о правопису // Преводацац. – ISSN 0351-8892. – 3–4 (2003), стр. 90–97. ----
28. Из историје српског школства у деветнаестом веку // Школски час. – ISSN 0352-1338. – Бр. 1 (2004), стр. 46–52. -----
29. Интерпункцијска терминологија од Вука до данас // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 33, 3 (2004), стр. 195–207. **M51 – 2**
30. Кратак лексикон језичке историје // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – LI, бр. 1–2 (2004), стр. 209–213. [приказ] **M56 – 0,5**
31. Наставна пракса и правопис српског језика // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – LI, бр. 3–4 (2004), стр. 385–397. **M51 – 2**
32. Корисни савети језичког саветника // Српски језик. – ISSN 0354-9259. – 10, бр. 1/2 (2005), стр. 913–916. – Приказ књиге: Егон Фекете, Драго Ћупић и Богдан Терзић, Српски језички саветник, Београд, 2005. **M27 – 1**
33. Неке термилошке дилеме код српске интерпункције // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 34, 3 (2005), стр. 253–262. **M51 – 2**
34. О правописном раду Милана Петровића // Србистички прилози: зборник у част професору Славку Вукомановићу. – Београд: Филолошки факултет, 2005. – ISBN 86-80267-81-3 – стр. 67–74. **M45 – 1,5**
35. Уџбеници у светлу наставних планова и програма // Просветни преглед. – ISSN 0033-1651. – Бр. 2269 (2005), стр. 6–8. ----
36. XLVI републички зимски семинар за наставнике и професоре српског језика и књижевности: (програм, оцене и утисци) // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – LI, бр. 1–2 (2005), стр. 219–224. ----
37. О правописном раду Милорада Дешића // Српски језик. – ISSN 0354-9259. – Год. 11, бр. 1/2 (2006), стр. 417–425. **M24 – 4**
38. Обука у неговању српског језика и књижевности, уредници Љиљана Петровачки и Оливера Радуловић, Нови Сад, 2006. // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – Год. 53, бр. 3/4 (2006), стр. 327–329. [приказ] **M56 – 0,5**

39. Правописне вежбе у настави // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – LIII, бр. 1–2 (2006), стр. 135–145. **M51 – 2**
40. XLVII републички зимски семинар за наставнике и професоре српског језика и књижевности: (програм, оцене и утисци) // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – LIII, бр. 1–2 (2006), стр. 205–211. -----
41. Будућност српске интерпункцијске терминологије // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 35, 3 (2007), стр. 163–173. **M51 – 2**
42. Ка савременој настави српског језика и књижевности: ново усавршавање наставника: хроника једнодневних семинара у 2007. години // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – Год. 54, бр. 3/4 (2007), стр. 421–426. **M56 – 0,5**
43. Место лексике у правописним речницима // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 36, 1 (2007), стр. 449–458. **M51 – 2**
44. Српски језик као страни на Медицинском факултету у Београду // Српски као страни језик у теорији и пракси. – Београд: Министарство просвете и спорта Републике Србије : Филолошки факултет, Центар за српски као страни језик, 2007. – ISBN 978-86-86419-21-7. – стр. 287–295. **M14 – 4**
45. XLVIII Републички зимски семинар за наставнике и професоре српског језика и књижевности (програм, оцене и утисци) // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – LIV, 2007, бр. 1–2, стр. 181–186. -----
46. Докуменат за сећање: Правила Друштва из 1953. године // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – Год. 55, бр. 1/2 (2008), стр. 151–157. **M51 – 2**
47. Надимци за жене у једном делу Херцеговине // Зборник радова Института за српски језик САНУ. 1. – Београд: Институт за српски језик САНУ, 2008. – ISBN 978-86-82873-21-1. – стр. 129–139. **M14 – 4**
48. О правопису у Босни и Херцеговини на прелазу из XIX у XX век // Српски језик. – ISSN 0354-9259. – Год. 13, бр. 1/2 (2008), стр. 537–542. **M24 – 4**
49. Скраћенице у правописним речницима српског језика // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 37, 1 (2008), стр. 327–337. **M51 – 2**
50. Српски правопис у двадесетом веку // Зборник Матице српске за славистику. – ISSN 0352-5007. – Бр. 73 (2008), стр. 43–55. **M51 – 2**
51. Статус писма у нашим правописима и уставима // Свет речи. – ISSN 1450-6211. – Год. 12, бр. 25/26 (2008), стр. 50–53. -----
52. Називи насељених места, њихови етници и ктетици у правописним речницима српског језика // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 38, 1 (2009), стр. 327–339. **M51 – 2**

53. Наставна пракса и правопис српског језика // Тумачење књижевног дела и методика наставе. Део 2. – Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српску књижевност и језик : Orpheus, 2009. – (Библиотека Methodos). – ISBN 978-86-7954-033-1. – стр. 373–385. **M45 – 1,5**
54. О комбинованим и удвојеним интерпункцијским знацима и терминима помоћу којих се означавају // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISSN 0351-9066. – 38, 3 (2009), стр. 91–101. **M51 – 2**
55. 50. републички зимски семинар за наставнике и професоре српског језика и књижевности: (програм, оцене и утисци) // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – Год. 56, бр. 1/2 (2009), стр. 177–184. -----
56. Буквари Стеве Чутурила на почетку XX века // Зборник радова: Буквари и букварска настава код Срба, Педагошки музеј. – ISBN 978-86-82453-09-3. (2010), стр. 195–206. **M45 – 1,5**
57. Неке дијалекатске особине говора источне Херцеговине данас // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISBN 978-86-86419-09-3. – 39, 1 (2010), стр. 457–464. **M51 – 2**
58. Црта и цртица – сличности и разлике // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISBN 978-86-86419-96-5. – 39, 3 (2010), стр. 93–100. **M51 – 2**
59. Језичка култура и школска библиотека // Зборник радова: Школска библиотека и настава језика и књижевности, Београд: Филолошки факултет. – ISBN 978-86-86419-85-9. (2010), стр. 9–22. **M45 – 1,5**
60. 51. Републички зимски семинар за наставнике и професоре српског језика и књижевности // Књижевност и језик. – ISSN 0454-0689. – Год. 57, бр. 1/2 (2010), стр. 179–191. -----
61. Језичка култура ученика, Даница – српски народни илустровани календар за годину 2011. – ISSN 0354-4974. – Год. 18, (2010), стр. 141–153. -----
62. Утицај Саве Мркаља на реформу Вука Стефановића Караџића // Научни састанак слависта у Вукове дане. – ISBN 978-86-6153-0405-1. – 40, 1 (2011), стр. 253–261. **M51 – 2**
63. Реформа језика и писма Саве Мркаља // Зборник радова: Творци српског књижевног језика (Вукова задужбина и Институт за књижевност и уметност) – ISBN 978-86-7095-172-3-3. (2011), стр. 39–49. **M45 – 1,5**

СЕКУНДАРНО АУТОРСТВО:

64. Српски језик кроз тестове / са Љ. Поповић, В. Ломпар, Р. Драгићевић, М. Поповић и Д. Кликовац. – Друштво за српски језик и књижевност Србије, Београд, 1998. – 244 стр. -----

65. Српски језик кроз тестове / [приређивачи Љубомир Поповић и др.]. – [2. изд.]. – Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 1999. – 242 стр. – (Библиотека Књижевност и језик ; књ. 3). -----
66. Тестови са пријемних испита из српског језика: 1995–2002. / приредили Душка Кликовац, Вељко Брборић. – Београд: Филолошки факултет, Катедра за српски језик, 2003. – 153 стр. ----
67. Тестови са пријемних испита из српског језика: 1995–2003. / приредили Душка Кликовац, Вељко Брборић. – (2. допуњено изд.). – Београд: Филолошки факултет, Катедра за српски језик. – 2004. – 171 стр. – ISBN 86-80267-61-9. -----
68. Тестови са пријемних испита из српског језика: 1995–2005. / приредили Душка Кликовац, Вељко Брборић. – (3. допуњено изд.). – Београд: Филолошки факултет, Катедра за српски језик. – 2005. – 209 стр. – ISBN 86-80267-79-1. -----
69. Тестови са пријемних испита из српског језика: 1995–2007. / приредили Душка Кликовац, Вељко Брборић. – 4. допуњено изд. – Београд : Филолошки факултет, Катедра за српски језик, 2008. – 251 стр. – ISBN 978-86-86419-41-5. -----
70. Тестови са пријемних испита из српског језика: 2000–2010. / приредили Душка Кликовац, Вељко Брборић. – 5. допуњено изд. – Београд: Филолошки факултет, 2011. – 237 стр. – ISBN 978-86-6153-016-6. -----
71. Прилози језичком и књижевном образовању, предавања са семинара за наставнике и професоре српског језика и књижевности: 100 година друштва, (1910–2010) / Друштво за српски језик и књижевност Србије; приредили Босиљка Милић, Вељко Брборић. – Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2010. – 300 стр. – (**Зборник; 2**). – ISBN 978-86-84885-39-7. **M49 – 1**
72. Прилози језичком и књижевном образовању, предавања са семинара за наставнике и професоре српског језика и књижевности: 100 година друштва, (1910–2010) / Друштво за српски језик и књижевност Србије; приредили Босиљка Милић, Вељко Брборић. – Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2010. – 348 стр. – (**Зборник; 3**). – ISBN 978-86-84885-48-9. **M49 – 1**

**БИБЛИОГРАФИЈА ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА ВЕЉКО БРБОРИЋА
ОД ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА (од 2012 године)**

КЊИГЕ И МОНОГРАФИЈЕ

73. Правопис и школа, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2015. – 169 стр. – ISBN 987-86-84885-71-7. (друго, допуњено издање 2015)
М 42 – 5
74. О српском правопису, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2016. – 194 стр. – ISBN 987-86-84885-75-5.
М 42 – 5
75. О Скерлићевој анкети у Српском књижевном гласнику, Београд: Чигоја штампа, 2016. – 236 стр. – ISBN 987-86-531-0276-0.
М 42 – 5

РАДОВИ ОД ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА (од 2012)

76. Основна правила српског правописа, Предавања 1 / Семинар српског језика књижевности и културе, Београд 2012, стр. 111–120. – ISBN 978-86-6153-087-6.
М 45 – 1,5
77. Правописна норма данас: (не)оправданост измена // Научни састанак слависта у Вукове дане. 41, 1 (2012), стр. 431–444. – ISBN 978-86-6153-084-5.
М51 – 2
78. Правописни речници у правописима Матице српске – (не)оправданост измена // Научни састанак слависта у Вукове дане. 40, 3 (2012), стр. 253–261. – ISBN 978-86-6153-088-3.
М 51 – 2
79. Творба речи и правопис – писање сложених детерминативних формација са првом страном компонентом // Творба речи и њени ресурси у словенским језицима, Зборник радова са Четрнаесте међународне научне конференције Комисије за творбу речи при Међународном комитету слависта, (2012) стр. 485–496. – ISBN 978-86-6153-116-3.
М 14 – 4
80. Светосавско памћење и сећање, стр. 245–248, Братство XVI, 2012, – ISSN 1451-2386. [беседа изговорена на Прослави дана Светог Саве у Руском дому, 28. 1. 2012. године.]

81. Српски изговори и писма у двадесетом веку кроз уставна и законска решења, Зборник: Језик и писмо у Републици Српској, Бања Лука (2012) стр. 243–254. – ISBN 978-99938-21-43-4.
М 14 – 4
82. Предговори наших правописа // Српски језик. – ISSN 0354-9259. – Год. XVIII, бр. 18 (2013), стр. 463–478.
М 24 – 4

83. Савремени правописи српскохрватског језика на почетку 21. века // Књижевност и језик, – ISSN 1821-2964 – бр. 2, Београд, 2013, стр. 317–329. (Реферати за 15. међународни конгрес слависта у Минску) **М 51 – 2**
84. Српски правопис на прелазу из 19. у 20. век у светлу данашњих решења // Научни састанак слависта у Вукове дане. 42/1, Београд, 2013, стр. 173–185. – ISBN 978-86-6153-143-9. **М 51 – 2**
85. Писање етника и ктетика у правопису и правописном речнику // Научни састанак слависта у Вукове дане, 42/ 3, Београд, 2013, стр. 75–84. – ISBN 978-86-6153-143-9. **М 51 – 2**
86. Писање великог и малог слова (правописне вежбе), Предавања 2 / Семинар српског језика књижевности и културе, Београд, 2013, стр. 143–154. – ISBN 978-86-6153-177-4. **М 45 – 1,5**
87. Скраћенице у правописима и правописним речницима на почетку XXI века, Научни састанак слависта у Вукове дане 43/1, стр. 137–148. Београд, 2014. – UDK 80 ISSN 0351-9066. **М 51 – 2**
88. Књига која траје (учбеник Српски за странце Боже Ћорића), Српски језик XIX, Београд, 2014. – стр. 595–604. – ISSN 0354-9259. **М 24 – 4**
89. Осврт на Књигу Ђуре Даничића, Зборник радова са науче конференције Српски језик у огледалу српске књижевне задруге, стр. 159–180. Београд, 2014. – ISBN 978-86-379-1260-6. **М 45 – 1,5**
90. Место правописа у наставном процесу, Српски језик и актуелна питања језичке политике (Зборник Института за српски језик САНУ II), стр. 83–95, Београд, 2014. – ISBN 978-86-82873-48-8. **М 14 – 4**
91. Ђуро Даничић и Вук Караџић као сарадници, *Даница* српски народни илустровани календар за годину 2015. (двадесет друга година), стр. 88–104, Београд: Вукова задужбина 2014. – ISSN 0354-4974. -----
92. Писма у савременим правописима „српскохрватског” језика на почетку XXI века, Српски језик XX, стр. 333–346, Београд, 2015. – ISSN 0354-9259. **М 24 – 4**
93. Преписка Ђуре Даничића и Вука Караџића и Даничићева афирмација Вукове реформе, Научни састанак слависта у Вукове дане 41/1, стр. 329–341, Београд, 2015. – UDK 80 ISSN 0351-9066, ISBN 978-86-6153-291-7. **М 51 – 2**
94. Неке дилеме око писања великог и малог слова, Научни састанак слависта у Вукове дане 44/3, стр. 91–101, Београд, 2015. – UDK 80 ISSN 0351-9066, ISBN 978-86-6153-305-1. **М 51 – 2**
95. Језички и национални идентитет у основној школи // Узданица. – ISSN 1451-673X. – 12, 1 (2015), стр. 147–156. **М 53 – 1**

96. Правописне одлике недељника *Наша реч* // Исходишта: зборник радова са I међународног научног скупа „Материјална и духовна култура Срба у мултиетничким срединама и/или периферним областима, стр. 43–56, Темишвар, 2015. – ISSN 2457-5585. **М 31 – 3,5**
97. Бранкица Чигоја : (1956–2014) // Српски језик. – ISSN 0354-9259. – 20 (2015), стр. 829–832. (in memoriam) -----
98. Школско издање *Правописа српског језика* Милорада Дешића // Учење и настава. – ISSN 2466-2801. – 1, 1 (2015), стр. 187–192. [приказ] **М 27 – 0,5**
99. Ортографија и медији, Зборник са Међународне конференције одржане у јулу 2014. године у Будишину (Немачка); [Internationale Konferenz der Kommission für Slawische Schriftsprachen beim Internationalen Slawistenkomite, Serbski institut Budyšin], стр. 124–139, Bautzen/ Budyšin, 2015. – ISBN 978-3-9816961-2-7. **М 31 – 3,5**
100. Српски правопис(и) од 1945. до 2015, (рад у штампи), Зборник са Међународне конференције одржане у јулу 2015. године у Оломоуцу (Чешка); [Mezinárodní konference Komise pro slovanské spisovné jazyky při Mezinárodním komitétu slavistů, Olomouc.] **М 31 – 3,5**
101. Настава правописа српског језика у настави за странце, Зборник са Међународног научног скупа Српски као страни језик у теорији и пракси III, стр. 115–123, Београд, 2016. – ISBN: 978-86-6153-313-6. **М 14 – 4**
102. Стогодишњица *Крфског буквара* Стеве Чутурила, Предавања 5 / Семинар српског језика књижевности и културе, Београд, 2016, стр. 181–190. – ISBN 978-86-6153-318-1. **М 45 – 1,5**
103. Слабости правописног речника, Научни састанак слависта у Вукове дане 45/3, стр. 91–101, Београд, 2016. – UDK 80 ISSN 0351-9066, ISBN 978-86-6153-305-1. **М 51 – 2**
104. Правопис српског језика у разредној настави, Зборник са међународног научног скупа Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце, стр. 23–32, Београд, 2016. – ISBN: 978-86-7849-235-8. **М 14 – 4**
105. О правописном раду Александра Белића, (рад у штампи), Зборник Александар Белић – српски лингвиста века, Београд, Међународни славистички центар. **М 45 – 1,5**

**У 2015. ГОДИНИ ЧЕТИРИ РАДА СУ ПРЕВЕДЕНА НА РУСКИ ЈЕЗИК
(СЕРИЈА ТРУДЫ О ЯЗЫКЕ И ЛИТЕРАТУРЕ)**

Овде су посреди два Зборника: 1. Работы по языкознамию Катедры сербского языка филологического факультета Белградского университета и 2. Путиами сербского языка, литературы и культуры (том 1). Први Зборник В. Брборић је приредио заједно са Рајном Драгићевић, а члан је редакционог одбора у оба Зборника. Издавач зборника је Филолошки факултет, зборници су добили награде на овогодишњем Сајму књига у Москви и Сајму књига у Београду.

106. Собрременные ортографические тенденции сербохорватского языка в начале XXI века, стр. 33–56, Белград, 2015. / Работы по языкознамию Кафедры сербского языка филологического факультета Белградского университета, ISBN 978-86-6153-328-0. **М 45 – 1,5**
107. Основные правила сербской ортографии, стр. 293–306. / Путиами сербского языка, литературы и культуры (том 1), Белград, 2015. – ISBN 978-86-6153-334-1. **М 45 – 1,5**
108. Написание прописной и строчной букв в начале слова, стр. 307–323. / Путиами сербского языка, литературы и культуры (том 1), Белград, 2015. – ISBN 978-86-6153-334-1. **М 45 – 1,5**
109. Графика современных ортографиях „сербскохорватского” языка в начале XXI века, стр. 325–341. / Путиами сербского языка, литературы и культуры (том 1), Белград, 2015. – ISBN 978-86-6153-334-1. **М 45 – 1,5**

СЕКУНДАРНО АУТОРСТВО:

110. Тестови са пријемних испита из српског језика: 2000–2011. / приредили Душка Кликовац, Велько Брборић. – **6. допуњено и измењено изд.** – Београд: Филолошки факултет, Катедра за српски језик, стр. 1–259, 2012. – ISBN 978-86-6153-016-6. -----
111. Збирка тестова са пријемних испита из српског језика, Милан Стакић, Велько Брборић, Весна Ломпар, Рајна Драгићевић, Душка Кликовац и Ана Батас, Београд: Филолошки факултет, уредник свеске Велько Брборић, 2013. – стр. 1–43. – ISBN 978-86-6153-223-8. -----
112. Збирка тестова са пријемних испита из српског језика, Милан Стакић, Велько Брборић, Весна Ломпар, Рајна Драгићевић, Душка Кликовац и Ана Батас, Београд: Филолошки факултет, уредник свеске Велько Брборић, 2015. – стр. 1–52. – ISBN 978-86-6153-274-0. -----
113. Збирка тестова са пријемних испита из српског језика, Милан Стакић, Велько Брборић, Весна Ломпар, Рајна Драгићевић, Душка Кликовац и Ана Батас, Београд: Филолошки факултет, уредник свеске Велько Брборић, 2016. – стр. 1–43. – ISBN 978-86-6153-393-8. -----

У складу са *Правилником о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата*, тј. о квантификацији индивидуалних научноистраживачких резултата (Закон о научноистраживачкој делатности) Вељко Брборић од избора у ванредног професора (2012. године) има следеће резултате:

M14 (5 радова x 4 = 20 бодова), M24 (3 рада x 4 = 12 бодова), M27 (0,5 бодова), M 31 (3 x 3,5 = 10,5), M42 (3 књиге x 5 = 15 бодова), M45 (9 радова x 1,5 = 13,5 бодова), M51 (9 радова x 2 = 18 бодова), M53 (1 бод), M 29б (2 x = 3 бода), M 29в = 1 бод.

Укупно 94,5 бодова од избора у звање ванредног професора.

Напомена: У библиографији нису наведени резимеи са учешћа на домаћим и међународним конференцијама и научним скуповима.

ПРЕГЛЕД ЧЛАНСТАВА У КОМИСИЈАМА ЗА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ, МАГИСТАРСКЕ И МАСТЕР РАДОВЕ

ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ (Филолошки факултет у Београду)

1. Весна Крајишник, *Лексички минимум српског као страног језика*, 23. 12. 2005.
2. Марина Јањић, *Савремени приступ настави говорне културе на основношколском нивоу*, 8. 10. 2007.
3. Душанка Поповић, *Настава српског језика у основним на подручју зетско-јужносанџачког дијалекта*, 16. 7. 2009.
4. Митра Рељић, *Српски језик на Косову и Метохији данас – социолингвистички и лингвокултуролошки аспект*, 8. 2. 2012.
5. Мерима Кријези, *Значење предлога у албанском и српском језику*, 7. 2. 2013.
6. Наташа Иветић, *Личност и дело Стеве Чутурила: културно-историјски и библиолошки аспекти*, 6. 7. 2013.
7. Јелена Михајловић, *Наставни планови и програми за матерњи језик на некадашњем српскохрватском говорном подручју – контрастивна анализа*, 27. 3. 2014. [**ментор**]
8. Ивана Ђорђевић, *Ортографска норма у писменим задацима средњошколаца као путоказ модерне наставе правописа*, 26. 11. 2015.
9. Слободан Новокмет, *Семантичка анализа лексема које означавају животиње у савременом српском језику*, 19. 7. 2016.
10. Саша Чорболоковић, *Хумористички дискурс у настави српског језика и књижевности у вишим разредима основне школе* (**ментор** – израда дисертације је у току, одлука бр. 2807/1 (од 2. 12. 2015), Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду).

ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ (члан комисије)

(Учитељски факултет у Београду)

11. Зорица Цветановић, *Методичка структура и функција читанке у млађим разредима основне школе*, 26. 09. 2008.
12. Зорица Јоцић, *Проблемска настава граматике*, 08. 07. 2008.
13. Славица Костић, *Настава матерњег и нематерњег језика у српско-мађарској билингвалној средини у првом разреду основне школе*, 29. 12. 2010.
14. Мирјана Марковић, *Структура и значење језичког изражавања ученика у млађим разредима основне школе*, 30. 06. 2011.

15. Маринел Негру, *Српско-румунски билингвизам код деце млађег узраста*, 18. 12. 2007.
16. Вишња Мићић, *Синтаксичка анализа реченице у млађим разредима основне школе*, 30. 10. 2013.
17. Љиљана Келемен, *Методички приступ усвајању морфолошких облика речи*, 28. 09. 2016.

ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ (Филозофски факултет у Новом Саду)

18. Гордан Бурсаћ, *Структура лексикона лектуре за српски језик од првог до петог разреда основне школе*, 21. 4. 2012.
19. Миланка Станкић, *Примена корелацијско-интеграцијског система у средњошколској настави српског језика и књижевности*, 25. 9. 2016.

МАГИСТАРСКИ РАДОВИ (Филолошки факултет у Београду)

1. Жана Акопцањан, *Речи персијског порекла у речнику Абдулаха Шкаљића*, 13. 11. 2007.
2. Марина Обижајева, *Граматика словенског језика Стефана Вујановског (пре 1785. године) у поређењу с руском граматикума истог језика 17. и прве половине 18. века*, 6. 12. 2007.
3. Марина Николић, *Теорија језичке културе у србистици и славистици*, 24. 6. 2008.
4. Весна Сеничић, *Књижевно дело Данила Киша и настави*, 14. 7. 2008.
5. Валентина Јанковић, *Лексичко-семантичке вежбе у настави српског језика и књижевности (ментор)*, 16. 12. 2008.
6. Тарик Дуран, *Презимена турског порекла у Србији*, 6. 6. 2009.
7. Маја Павловић-Шајтинац, *Русизми у извештајима новинских извештача*, 20. 6. 2009.
8. Александра Р. Лончар, *Фонетско-фонолошке вредности рефлекса јата у ијекавици*, 29. 12. 2009.

МАГИСТАРСКИ РАДОВИ (Учитељски факултет у Београду)

9. Весна Муратовић Дробац, *Методички приступ врстама речи у млађим разредима основне школе*, 28. 12. 2010.
10. Даница Пантовић, *Проблемске ситуације у настави српског језика у млађим разредима основне школе*, 6. 7. 2011.
11. Александра Станковић, *Структура и функција електронског уџбеника*, 28. 11. 2012.

МАГИСТАРСКИ РАДОВИ (Филозофски факултет у Новом Саду)

12. Марија Тир-Борја, *Синтагме у настави српског језика у основној школи*, 7. 7. 2010.

МАГИСТАРСКИ РАДОВИ (Факултет за специјалну едукацију и патологију говора)

13. Јелена Стевановић, *Специфичности усвајања правописних правила код глувих и наглувих ученика*, 15. 5. 2010.

МАСТЕР РАДОВИ (ментор и члан комисије)

(Филолошки факултет у Београду)

1. Ана Ранђеловић, *Творбена структура именица у поезији Јована Дошеновића* (члан комисије)
2. Сандра Раич, *Дериватолошки проблеми у језичким саветницима* (члан комисије)
3. Бранислава Пенезић, *Настава надежа у основној школи* (ментор)
4. Беба Цветковић, *Употреба облика женског рода код именица са значењем професија и титула у савременом српском језику* (члан комисије)
5. Гордана Николић, *Настава српског језика у допунској настави на примеру рада у Швајцарској* (ментор)
6. Милена Петровић, *Испитивање и унапређивање умећа у решавању тестова – на примеру истраживања спроведеног у Пољопривредној школи са домом ученика у Ваљеву* (члан комисије)
7. Лидија Марић, *Глаголски облици у петом разреду основне школе* (ментор)
8. Јелена Вељковић, *Језичка култура на примеру школских докумената (месечни планови наставника, дописи родитеља и школских сарадника, обавештења на огласној табли...)* (ментор)
9. Филип Симић, *Правописна проблематика у вези са писањем ј* (ментор)
10. Јелена Динић, *Творба речи у основној школи* (члан комисије)
11. Јасмина Љубисављевић, *Правописне и стилске грешке у новинским текстовима* (ментор)
12. Наташа Топуков, *Настава врста речи у основној школи* (ментор)
13. Милена Анђелковић, *Корелација наставе српског језика и књижевности са другим наставним предметима* (ментор)
14. Наташа Живковић, *Интерпункција у средњој школи* (ментор)
15. Марија Живановић, *Карактеристике дикције у информативном и забавном програму радија на подручју Смедеревске Паланке и околине* (члан комисије)
16. Милан Грујовић, *Правопис ученика основне школе (у Крагујевцу – на примеру две школе)* [ментор]
17. Марија Прокић, *Правописне грешке у писменим задацима ученика Друге крагујевачке гимназије* (ментор)
18. Милица Јаневска, *Рад новинарске секције у основној школи* (члан комисије)
19. Манда Селмановић, *Анализа уџбеника српског језика и књижевности за седми разред основне школе* (ментор)
20. Бојана Ћосо, *Знање надежа ученика седмог разреда* (ментор)
21. Александра Јовановић, *Социјални утицај на језичку културу средњошколаца* (ментор)
22. Никола Петаковић, *Правописна обележја скраћеница у српском и бугарском језику* (члан комисије)
23. Маријана Стојановић, *Глаголски облици у лирским народним песмама – примена методичког модела спајања наставе српског језика и књижевности* (члан комисије)
24. Марија Селаковић, *Словенска и календарска имена у приповеткама Радосава Братића* (члан комисије)
25. Милена Стојановић, *Дистрибуција силазних акцената ван првога слога у речима страног (и домаћег) порекла* (члан комисије)
26. Јована Срећковић, *Ојконимија Јадра* (члан комисије)

27. Маријана Богдановић, *Допринос Луке Милованова развоју акценатске и метричке теорије код Срба* (члан комисије)
28. Милена Милосављевић, *Експресивна лексика* (члан комисије)
29. Никола Радосављевић, *Акценатски типови именица у префиксалној и префиксално-суфиксалној творби речи* (члан комисије)
30. Љубица Весић, *Утицај промене говорне средине на стабилност акцентуације* (члан комисије)
31. Никола Санковић, *Стабилност акценатских парадигми једносложних именица мушког рода* (члан комисије)
32. Небојша Станковић, *Антоними као међујезички хомоними и њихови преводни еквиваленти (бугарско-српске и српско-бугарске паралеле)* (члан комисије)
33. Весна Николић, *Лексема кућа као културолошки концепт у српском језику* (члан комисије)
34. Јелена Микавица, *Очуваност неакцентованих дужина у говору млађе популације Ужица* (члан комисије)
35. Самра Ханић, *Морфонолошке одлике двосложних имена оријенталног порекла* (члан комисије)
36. Олга Терзић, *Интерпункција у основној школи (две смедеревске школе)* (ментор)
37. Цица Баџић, *Правопис на прелазу из млађих у старије разреде основне школе* (ментор)
38. Ана Панић, *Полисемија, деривација и фразеологија лексеме око* (члан комисије)
39. Емилија Васиљевић, *Настава надежа у дијалекатској средини* (ментор)
40. Ангелина Кршанин, *Писање скраћеница у средњој школи* (ментор)
41. Јасмина Стојановић, *Настава глаголског система у основној школи* (ментор)
42. Слађана Грковић, *Лексикографска обрада културолошки маркиране лексике српског језика* (члан комисије)
43. Сања Вилотијевић, *Правописни дублети у наставној пракси* (ментор)
44. Ивана Бошковић, *Ојконими лесковачке општине* (члан комисије)
45. Катарина Ивановић, *Спојено и одвојено писање речи у наставној пракси* (ментор)
46. Љубица Стојановић, *Писање великог и малог слова у основној школи (школа у Бабушници и Звонцу)* (ментор)
47. Марија Качаревић, *Утицај савремених медија на наставу српског језика у књижевности (у основној школи)* (члан комисије)
48. Сандра Станојевић, *Лекторско-коректорска огрешења у дневном листу Политика* (члан комисије)
49. Александра Станковић, *Састављено и растављено писање именица у средњој школи* (ментор)
50. Ненад Мирић, *Гласовне алтернације у средњој школи* (ментор)
51. Сандра Пантовић, *Историја српског језика у основној школи* (ментор)
52. Лидија Марковић, *Употреба помоћних интерпункцијских знакова код средњошколаца* (ментор)
53. Нада Бабић, *Писање скраћеница у основној и средњој школи* (ментор)
54. Милица Рајичић, *Облици припрема за писање писмених задатака у вишим разредима основне школе* (члан комисије)
55. Милица Велимановић, *Фонетика и фонологија у наставној пракси* (ментор)

ПРЕГЛЕД И МИШЉЕЊЕ О НАУЧНОМ И СТРУЧНОМ РАДУ КАНДИДАТА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА

НАПОМЕНЕ О КЊИГАМА

Вељко Брборић је објавио пет књига. Овде доносимо кратак преглед три књиге које су објављене од избора у звање ванредног професора (од 2012. године).

Књига *Правопис и школа* (друго, допуњено издање 2015) садржи низ радова посвећених правопису и настави правописа у школи. Да бисмо се обавестили о карактеру ових радова, довољно је анализирати један од њих. То је *Настава правописа у образовном систему Србије*. На самом почетку рада аутор упозорава културну јавност на незавидан положај књиге и писмености код нас: „...сведоци смо велике неписмености и полуписмености када је у питању правописна норма српског књижевног језика. Неписменост је, са сигурношћу се може рећи, надјачала писменост. Где год се окренемо, где год погледамо, можемо срести репрезентативну неписменост. Сасвим је свеједно да ли ћемо завирити у ученичке и студентске радове, било који медиј у Србији, бројне исписе на јавним местима или званичну друштвену и државну кореспонденцију. Писменост је поражена, без обзира на обавезно осмогодишње школовање које смо прихватили пре више од пола века”. Ова поражавајућа оцена повод је да се аутор позабави стањем у настави правописа у основној, средњој школи и на универзитету – од наставних планова до наставника и наставног процеса. Ни закључак овог рада није много оптимистичнији од полазне оцене. Између осталог, и наставни кадар код нас је затечен на врло ниском нивоу писмености: „Српско школство, уз бројне проблеме, има велики број наставника и професора без елементарне писмености, језичке и правописне. Језичка култура једног броја просветних радника не постоји и они су озбиљна сметња, делују рђаво на језичко и правописно знање наших ученика”. Друго, допуњено издање доноси и рад *Савремени правописи српскохрватског језика на почетку XXI века*, који је прочитан на XV међународном конгресу Слависта у Белорусији (Минск, 2013).

Друга књига *О српском правопису* представља избор објављених (и необјављених) радова током последњих неколико година у различитим публикацијама (часописима и тематским зборницима), који се тичу теоријских и методичких основа српског правописа, али и примене (употребе) правописа у настави и проблемима који се јављају при усвајању ортографске норме српског језика. Рад *О правописном раду Александра Белића* овде се објављује први пут, а саопштен је на Научном скупу слависта у Вукове дане (септембра 2015. године). Књига доноси шеснаест радова, који чине једну целину и сведоче о проблемима и стању српског (српскохрватског) правописа, како кроз историју, тако и његовог савременог стања. Након радова, следе одељци *Литература* (181–189), у којој заинтересовани читалац може пронаћи податке о свим важнијим правописима, правописним приручницима, као и о монографијама и радовима из ове области, и *Напомена о књизи* (191–192), у којој се дају прецизни библиографски подаци о свим радовима који су се нашли у овој књизи.

Као закључак о овој књизи може се констатовати да ће радови који су овде окупљени читаоцима пружити широк увид у историјат наше правописне проблематике, од победе Вукове реформе 1868. године до актуелног *Правописа српскога језика* из 2010. године, упознати их са најзначајнијим правописима и правописним приручницима који су обележили посткодификацијски (поствуковски) период (нпр. *Српски правопис за школску употребу* Стеве Чутурила (1884), *Српски правопис за средње школе* Милана Петровића (1914), *Правопис српскохрватског књижевног језика* Александра Белића (1923), *Правопис српскохрватског књижевног језика* (1960), *Правопис српскога језика* из 1993. и 2010. године и сл.) и пружити целовиту слику о томе како су се поједина ортографска решења временом мењала. На многа питања у овој монографији дати су ваљани одговори, али су многа и само назначена и покренута и тек чекају на своја коначна решења. Сигурно је то да ће књига *О српском правопису* Вељка Брборића бити добар путоказ како у самом идентификовању постојећих проблема, неуједначености и недоумица, тако и у њиховом адекватном решавању и уједначавању.

Трећа књига *О анкети Јована Скерлића у Српском књижевном гласнику* представља успешну студију о једној *Анкети* Јована Скерлића од пре стотину година. Наишла је на леп пријем и већ је постала књига која се цитира. У уводном делу књиге аутор даје преглед укупног стања наших изговора и писама (изговори и писма у литератури и изговори и писма кроз историју) и осврт на актуелност овог проблема (1–68). Скерлићева *Анкета* је осветљена на коректан начин, јер се до сада у литератури сусретало дежурно мишљење да је Јован Скерлић хтео да жртвује ћирилицу и да је нудио неку врсту компромиса, тј. да је желео језичко јединство тако што би сви прихватили екавски изговор и латиницу. Потом следе подаци о ученицима *Анкете* и интегрални текст *Анкете*, тј. одговори учесника *Анкете* на Скерлићево питање. Прво се доноси текст Скерлићевог предавања, као и позива на *Анкету* и он има наслов *Анкета о јужном или источном наречју у српско-хрватској књижевности*. Пре одговора увек се доносе основни подаци о ауторима, јер је важно знати где су живели и чиме су се бавили, неки од њих су данашњим читаоцима непознати или мало познати. Сви одговори на *Анкету*, њих 32, дати су интегрално, урађене су само мање техничке интервенције, али без било какве суштинске промене текста. Одговори су донети оним редом којим су објављени у *Српском књижевном гласнику*. Учесници Скерлићеве *Анкете* су били: Фран Илешкић, Алекса Шантић, Светозар Ђоровић, Марко Цар, Михаило Полит-Десанчић, Јосип Смодлака, Владимир Ђоровић, Франо Супило, Ђорђе Пејаковић, Стојан Новаковић, Томислав Маретић, Иван Крниц, Боривоје Поповић, Милутин Ускоковић, Милан Марјановић, Иво Ћипико, Иво Војновић, Владимир Черина, Владислав Скорић, Васа Стајић, Миле Старчевић, Александар Белић, Рикард Каталинић Јеретов, Рикард Николић, Васо Глушац, Петар Скок, Иван Хрибар, Милан Решетар, Јован Живановић, Мирко Королија, Фрањо Кулишић и Вељко Милићевић.

Низ остварења која је др Брборић именовao 'секундарним' ауторством својим практичним значајем далеко превазилазе такву скромну номенклатуру. То су колективно урађени *Тестови са пријемних испита из српског језика*, које су приредили Д. Кликовац и В. Брборић, а последњих година као уредник свеске потписује се Вељко Брборић. Ти тестови садрже заправо целокупно

градиво преточено у кратке сентенце и примере који траже одговоре или допуне од стране кандидата, а који су онда сведочанство степена савладаности материје и оспособљености кандидата за даље школовање.

Колега Брборић учествовао је и у припреми и изради два зборника: *Прилога језичком и књижевном образовању 2* и *Прилога језичком и књижевном образовању 3*, зборника одабраних радова објављених у 'Књижевности и језику' од његовог оснивања до стогодишњице постојања (1910–2010). И уопште, В. Брборић је веома талентован и веома савестан организатор научног и образовног живота међу наставницима и професорима српског језика и књижевности, најпре у Друштву за српски језик и књижевност, а затим и на Катедри за српски језик Филолошког факултета. Његов допринос је видан како у животу и напретку установа којима је руководио и руководи, тако и у односима међу људима, на које утиче умешним и смиреним наступом међу колегама и студентима.

НАПОМЕНЕ О РАДОВИМА

Овде ћемо се осврнути само на један број радова (библиографских јединица) од избора у звање ванредног професора (од 2012 године).

Рад *Српски правопис на прелазу из XIX у XX век* даје приказ стања у српској ортографији од краја 19. века (након победе Вукове реформе 1868. године), преко *Правописа српскохрватског књижевног језика* А. Белића из 1923. године, па све до актуелних правописних решења. На страницама овог рада читалац се може упознати са најважнијим правописима и правописним решењима с краја 19. и почетка 20. века и видети, што уосталом и сам аутор експлицитно наводи, да је српски правопис у 20. веку претрпео само мање измене, које су имале карактер дораде и усавршавања Вукових решења, а да се озбиљније разликује, што је и очекивано, само писање речи, имена и израза из страних језика.

У раду под насловом *О правописном раду Александра Белића* В. Брборић даје драгоцен списак свих правописа и радова о правопису које као аутор (или члан редакције) потписује А. Белић. На овом списку нашло се чак 26 библиографских јединица, због чега аутор с правом закључује да је Белићев допринос српском правопису импозантан и да је наш савремени правопис, на неки начин, не само вуковски већ и белићевски, будући да је његов *Правопис српскохрватског књижевног језика* први прави целовити правопис који су добили српска култура и српски језик и који је у званичној употреби био 37 година, односно од 1923. до 1960. године, тј. до појаве *Правописа српскохрватског књижевног језика* Матице српске и Матице хрватске. Значајан део овог рада представља и преглед садржаја Белићевог правописа и правописних решења која се у њему могу наћи.

Рад с насловом *Предговори наших правописа* доноси у целости предговоре четири наша најзначајнија правописна приручника, с одговарајућим коментарима и објашњењима: *Правописа српскохрватског књижевног језика* А. Белића из 1923, *Правописа српскохрватског књижевног језика* Матице српске и

Матице хрватске из 1960, *Правописа српскога језика* Матице српске из 1993. и *Правописа српскога језика* Матице српске из 2010. године.

У раду *Српски изговори и писма у XX веку кроз уставна и законска решења* В. Брборић прати место изговора (екавског и ијекавског) и писама (ћирилице и латинице) у уставима и законима који су били на снази од стварања Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1918. године, па све до последњег Устава Републике Србије, оног из 2006. године. Поред тога, аутор се, уз озбиљну аргументацију у виду цитата из званичних докумената, осврће и на стање које у овом сегменту језичке проблематике влада у бившим југословенским републикама. Закључак рада јесте да српски језик и данас има два изговора и два писма, као што је то било и пре стотину година, али да многа питања и проблеми и даље постоје (питање српског језичког корпуса, запостављање ћирилице, мањкавост постојећих законских решења и сл.).

Питање писама даље се разрађује у раду *Писма у савременим правописима „српскохрватског“ језика на почетку XXI века*. Овога пута акценат је на месту ћирилице и латинице у савременим националним правописима у Србији, Босни и Херцеговини, Хрватској и Црној Гори. Анализа одељака који се тичу статуса писама, као и начина писања и изговарања слова, показала је да три национална правописа (српски, босански и црногорски) доносе и азбуку и абечеду, док хрватски доноси само латинична слова. Такође, не могу се у свим правописима наћи облици писаних слова, као ни њихов изговор, што свакако треба сматрати пропустом.

Проблемима употребе великог и малог слова бави се рад *Неке дилеме око писања великог и малог слова* и овде је проблем разматран из неколико углова: велико слово у наставном плану и програму, велико слово у нашим правописима (уз навођење специфичности у сваком од њих; нпр. *Балканско Полуострво*, *Топчидерско Брдо*, *Охридско Језеро* и сл. у Белићевом *Правопису*) и актуелни проблеми и недоумице (нпр. проблем писања имена насељених места и делова насељених места и сл.). Будући да указује на бројне проблеме и нелогичности када су постојећа решења у вези са писањем великог и малог слова посредни, овај рад би могао бити од велике користи и свакако би га требало узети у обзир при изради неког измењеног и допуњеног издања *Правописа*.

О актуелним питањима скраћивања речи бави се рад *Скраћенице у правописима и правописним речницима „српскохрватског“ језика на почетку XXI века*. Најпре се даје преглед стања у ранијим издањима *Правописа*, а затим се аутор фокусира на актуелна решења не само у *Правопису српскога језика* (2010) већ и у правописима бивших истојезичних република. Оваквом упоредном анализом В. Брборић долази до закључка да је видна „већа подударност *Правописа српскога језика* и *Правописа црногорскога језика* на једној страни, док су на другој страни „ближи” *Хрватски правописи* и *Правопис босанскога језика*” као и да највећи број дублетних решења, често непотребних, доноси управо наш национални *Правопис*.

Сложеним питањем писања назива насељених места, њихових становника и присвојних придева од њих изведених В. Брборић се бави у раду

Називи насељених места, њихови етници и ктетици у правописним речницима српског језика. Аутор, након дефинисања појма *правописни речник*, даје преглед решења у вези са овом проблематиком почевши од *Српског правописа за средње школе* М. Петровића (1914), па све до важећег *Правописа српског језика* из 2010. године, чиме читалац стиче потпуну слику еволуције овог ортографског питања. Највећи проблем овде јесте тај што се у правописним речницима често могу наћи примери који ни по чему нису спорни, а изостају они који могу изазвати недоумице. Аутор рада на крају предлаже иновирање постојећих правописних речника, пре свега изbacивањем неактуелних примера и уношењем оних спорних, уједначавањем начина писања етника и ктетика, као и свођењем дублета на најмању могућу меру.

Као што је и у самом тексту *Правописа* (2010) истакнуто, посебан нормативни проблем представља писање почетних саставница страног порекла са статусом форманта или префиксоида (нпр. *фото-*, *ауто-*, *авио-* и сл.) и управо се овим комплексним и важним питањем В. Брборић бави у раду *Творба речи и правопис – писање сложених детерминативних формација са првом страном компонентом*. Тест у главном делу доноси истраживање које је аутор са студентима докторских студија спровео у току 2011/12. године, а које се тицало начина бележења ових сложених формација са страном препозитивном компонентом у уџбеницима за 7. разред основне школе и у културним водичима. Анализа прикупљене грађе показала је низак степен познавања правописних правила када је ова проблематика посреди, што посебно забрињава када су у питању публикације намењене нашим ученицима.

Искуство универзитетског професора који се бави методичким и правописним питањима В. Брборић је преточио у радове *Место правописа у наставном процесу* и *Настава правописа српског језика у настави за странце*. У првом раду, аутор најпре анализира начин на који су правописне партије дефинисане у наставним плановима и програмима од почетка основне до краја средње школе, а затим указује и на проблем непостојања наставе правописа на многим филолошким и учитељским факултетима у Србији. Други рад посвећен је настави српског језика као страног и доноси наставни програм – израђен у Центру за српски као страни језик на Филолошком факултету у Београду – за шест нивоа учења српског као страног језика: А1, А2, Б1, Б2, Ц1 и Ц2, пратећи притом посебно место правописа у њему. Аутор закључује да програм свих шест нивоа српског језика као страног наводи правописне области, али да нису све заступљене (нема, на пример, састављеног и растављеног писања речи), као и да велики проблем представља недостатак правописне обуке у уџбеницима српског језика за странце.

У раду под насловом *Правописна норма данас: (не)оправданост измена* прате се измене које су у области писања великог слова, гласовних односа, писама и спојеног и растављеног писања речи начињене у *Правопису* из 2010. у односу на решења која су постојала у издању из 1993. године. Посебан допринос овога рада јесу прегледни табеларни прикази свих измењених решења (нпр. *кубанска револуција* (П 1993): *Кубанска револуција* (П 2010), *до ђавола* (П 1993): *дођавола* (П 2010), *до виђења* (П 1993): *довиђења* (П 2010) и сл.), којима се на једном месту пружа увид у промене које је наша ортографска норма

претрпела и даје могућност сагледавања оправданости или неоправданости учињених измена.

Издајамо и четири рада која су посвећена интерпункцијској проблематици. У првом раду из овога блока – *Интерпункцијска терминологија од Вука до данас* – В. Брборић, након указивања на проблем дефинисања правописне (и уже, интерпункцијске) терминологије, даје преглед интерпункцијских термина кроз историју, па се тако на страницама овога рада могу срести називи интерпункцијских знакова које су употребљавали још С. Мркаљ, В. Караџић, Љ. Стојановић, С. Новаковић, А. Белић и други знаменити српски лингвисти. На крају текста, аутор даје табелу у којој су представљена досадашња термилошка решења, али и она која се предлажу у циљу уједначавања и кодификације интерпункцијске терминологије.

У раду *Будућност српске интерпункцијске терминологије* као неке од главних проблема, В. Брборић истиче неуједначеност постојеће интерпункцијске терминологије, чињеницу да многи термини нису уврштени у *Правопис*, постојање великог броја непотребних дублета и триплета и закључује да „број оних термина којима је потребна поправка није мали”.

Рад *О комбинованим и удвојеним интерпункцијским знацима и терминима помоћу којих се означавају* покреће питања која су често на маргинама ортографске проблематике: како заједно употребљавати упитник и узвичник и како употребљавати тачку, упитник и узвичник на крају реченице у комбинацији са наводницима, тј. знаком извода. Како аутор запажа, „релевантни приручници овде нису уједначени и пружају различите могућности и употребе и читања; дакле, ово није решено ни употребно ни термилошки” (стр. 167). На пример, Белић прво пише узвичник па упитник (!?), *Правопис* из 1993. прво упитник па узвичник (!?), М. Дешић опет обрнуто: узвичник па упитник (!?) итд. Што се начина писања упитника и узвичника са знаком извода тиче, ту нема спора: наводници се увек пишу након ових знакова. Међутим, неуједначености поново постоје када је комбинација тачке и наводника посредни, што изазива велике проблеме при писању. В. Брборић у овом раду не само да покреће ово важно питање већ нуди и конкретна решења, што представља посебан допринос овог рада интерпункцијској проблематици. Последњи рад у књизи бави се још једним питањем на које до сада није скретано довољно пажње, а у питању су интерпункцијски знаци *црта* и *цртица*.

У тексту под насловом *Црта и цртица – сличности и разлике* аутор представља статус црте и цртице у лингвистичкој литератури и актуелним правописима, а затим таксативно наводи конкретне смернице за правописно исправно коришћење ових интерпункцијских знакова.

ПРЕДАВАЊА НА МЕЂУНАРОДНИМ СКУПОВИМА У ИНОСТРАНСТВУ

Вељко Брборић је пет радова излагао у иностранству (конгреси и научни скупови), који су објављени у одговарајућим зборницима. Четири предавања су била по позиву, на међународним научним скуповима, са позивним писмом и штампана су у целини. Пети рад изложен је на Светском конгресу слависта (Минск):

1. Савремени правописи српскохрватског језика на почетку 21. века (Минск, 2013),
2. Правописне одлике недељника *Наша реч* (Темишвар, 2014),
3. Ортографија и медији (Bautzen/ Budyšin 2014),
4. Српски правопис(и) од 1945. до 2015, (**рад у штампи**), [Оломоуц, 2015]
5. Ђуро Даничић као кодификатор српског језика (**рад у штампи**), [Нитра, 2016].

У 2015. години четири рада Вељка Брборића су преведена на руски језик и објављена у два Зборника (издавач зборника је Филолошки факултет Универзитета у Београду). Вељко Брборић је један од тих Зборника приредио заједно са Рајном Драгићевић, а члан је редакционог одбора у оба Зборника

ДОПРИНОС СТРУЦИ И ПЕДАГОШКИ РАД

Поред посвећености научном раду, Вељко Брборић је ангажован и на стварању научног подмлатка, учешће у 55 комисија за мастер радове, 13 комисија за магистарске и 18 комисија за докторске дисертације. Тренутно руководи израдом једне докторске дисертације. Боравио је на више научних конференција у иностранству, учествује у бројним комисијама и телима на матичном факултету, али и ван њега, што сведочи о преданости и посвећености науци и струци. Био је рецензент великог броја уџбеника и приручника, члан редакције и рецензент неколико часописа. Организационе способности показује и као управник Катедре за српски језик са јужнословенским језицима.

Држи наставу на основним, мастер и докторским студијама. Као педагога одликује га одговорност и посвећеност раду, предусретљивост и спремност да помогне студентима у различитим ситуацијама. Сарадња са студентима је веома коректна и одвија се на обострано задовољство.

Члан је Комисије за словенске књижевне језике при Међународном комитету слависта, био је члан организационог одбора три међународна научна скупа, главни и одговорни уредник часописа *Књижевност и језик* и члан редакције неколико часописа. Члан је Одбора за српски језик Српске књижевне задруге, председник стручног савета Катедре за језик и говор Коларчевог народног универзитета у Београду и члан посебног одбора акције Негујмо српски језик Министарства културе и информисања Републике Србије и члан Савета за језик Министарства културе и информисања.

ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Др Вељко Брборић је, од избора у звање ванредног професора, објавио више од 40 радова из методике и ортографије, међу њима и три књиге: *Правопис и школа* (друго, допуњено издање) [2015], *О српском правопису* (2016), *О анкети Јована Скерлића у Српском књижевном гласнику* (2016). Учествовао је на више научних скупова у земљи и иностранству, био је уредник неколико зборника и члан организационог одбора неколико скупова, сарадник је на научном пројекту *Српски језик и његови ресурси: теорија, опис и примене* (шифра: 178006).

Поред тога, веома је ангажован наставник који својим активностима даје значајан допринос раду управних органа свога факултета, као и остваривању задатака ванфакултетских организација и установа: струковних, научних и културних.

Учествовао је у великом броју комисија за мастер и магистарске радове, као и у комисијама за преглед, оцену и одбрану докторских дисертација.

Укратко, ставом према науци, струци и настави можемо рећи да Вељко Брборић представља савесног и вредног професора и научника.

Уз то, колега Брборић се успешно бави организационим радом у настави и науци, показује изванредан смисао и вољу за ту врсту послова, што није често међу наставницима овог факултета, а што је значајна чињеница за његов живот.

Објављене књиге и радови, квалитетна реализација наставе, учешће на домаћим и међународним научним скуповима, чланство у уредништвима и редакцијама часописа, учешће у бројним комисијама и бројне друге активности су довољни разлози да предложимо Изборном већу Филолошког факултета да прихвати Извештај и упуту предлог одговарајућем Стручном већу Универзитета у Београду да др ВЕЉКА БРБОРИЋА изабере у звање и на радно место *редовног професора* за ужу научну област *Српски језик* (предмет *Методика наставе српског језика и књижевности*).

КОМИСИЈА

Др Рајна Драгићевић, ред. проф.

Др Драгана Мршевић Радовић, ред. проф.

Др Милорад Дешић, ред. проф.

Београд, 27. 1. 2017.